

**LATGALIŠU KULTURYS BĪDREIBA
LATGALIEŠU KULTŪRAS BIEDRĪBA
SOCIETY OF LATGALIAN CULTURE**

Reģ. Nr. 40008005063

Atmodas 14–23, Rēzeknē, LV-4604

Tālrunis 29468107 e-pasts: livija.plavinska@inbox.lv

Rēzeknē

2018-30-05 Nr.A2/2018

**Saīta rezolucejis izpildis komitejis darbeibys puorskots
par periodu 2017.02.11–2018.30.05**

Saīta rezolucejis izpildis komiteja (tuoļuok – SaRIK) tyka īvālāta 2017. goda 6. majā 4. pasaula latgališu saītā (tuoļuok – Saīts) i juos darbeibys pamatmierkis ir – sekuot Saīta 2017. goda 6. majā pĳimtuos Rezolucejis izpildei i stimulēt Rezolucejis izpildi.

Rezolucejis izvārsuma 1.7. punkta 4. apakšpunkts paredz, ka:

„4. Komiseja na ratuok kai vĳnu reizi pusgodā dūd publisku puorskotu par Saīta rezolucejis izpildis vierzeibu – *organizātuoju instituteju liemiejinatejoms (augstīskolys – Senatam, bĳdreiba – bĳdru sapuļcei) i Latgolys planavuošonys regiona padūmei, kai ari publiskus puorskotus sātys lopuos: www.rta.lv, www.du.lv, <http://latgalisubidreiba.mozello.com/>, <http://www.latgale.lv/lv/padome>.“*

SaRIK pyrmuo darbeibys pūsma puorskots ir pĳeejams: www.rta.lv, <http://latgalisubidreiba.mozello.com/>, da šam nivĳnā nu SaRIK sĳdem nav pĳsadalejuši DU voi LPR AP,¹ partū ari puorskoti nav pĳeejaimi itūs strukturu sātys lopuos.

Saeisynuojumi:

Bazneica – katuoļu Bazneica

DU – Daugovpiļs Universitate

KM – Kulturys ministreja

KM KISC – Kulturys ministrejis Kulturys Informacejis sistemu centrs

LKB – Latgališu kulturys bĳdreiba

LLPA – Latvejis Lelūs piļsātu asociaceja

LPR AP – Latgolys Planavuošonys regiona Atteisteibys padūme

LRT – Latgolys Regionaluo televizeja

LVLKSA – Latgališu volūdys, literaturys, kulturviesturis ūkoluoju asociaceja

RTA – Rēzeknis Tehnologueju akademeja

SCSLK – Saeimys Cylvāktiseibu i sabĳdruskūs lĳtu komiteja

¹ LPR AP vadeituoja A. Gendele pĳsadaleja SaRIK sĳdēs leidz juos puorvieļešonai.

SIAK – Saeimys Ilgtspiejeigys atteisteibys komiteja
 VARAM – Vidis aizsardzeibys i regionaluos atteisteibys ministreja

SaRIK darbeibys puorskots par periodu 2017.02.11–2017.30.05

N.p.k.	Pasuokums	Laiks	Atbildeigi	Sadarbeiba
1.	Tautsaimnīcyskūs prīšklykumu īsnīgšona vaļdeibai, tuoluokuo vierzeiba.	10.2017.- 05.2018.	L.Plavinska, S.Ežmale	SIAK, VARAM
2.	Latgališu volūdys pareizraksteibys reika izveidis process	12.2017- 05.2018	L.Plavinska, I.Šuplinska	KM, KM KISC, RTA, 12. Saeimys deputats J.Viļums
3.	Daleiba LRT projektā „Mums Latvejā juobyut vīnuotim, tok na vīnaidim“.	10.2017 – 01.2018	I.Šuplinska, raidejumūs pīsadola ari cyti SaRIK puorstuovi	LRT, Latgolys regiona pošvaļdeibys, ministrejis i cyti.
4.	Sabīdryskūs elektroniskūs plašsazinis leidezēlu i jūs puorvaļdeibys lykums: prīšklykumi, apsprīšona.	01.-05.2018	A.Bitāns, L.Leikuma	SCSLK, cytys latgališu NVO
5.	Latgolys kongresa dīna	04.2018.	L.Leikuma, I.Šuplinska, I.Slišāns	12. Saeimys deputats J.Viļums, cytys latgališu NVO
6.	SaRIK siežu organiziešona	02.11.2017- 30.05.2018	L.Plavinska, I.Šuplinska	RTA, LKB, DU, LPR AP

Rezūltati:

**1. Tautsaimnīcyskūs prīšklykumu īsnīgšona vaļdeibai,
tuoluokuo vierzeiba.**

4. LATGALĪŠU SAĪTA REZOLUCEJIS IZPĪLDIS KOMITEJIS
 SĒDIS PROTOKOLS Nr. 6/2018 (13.02.2018, RTA):

I. Šuplinska informej, ka 13. decembrī nūtyka SIAK (L. Straujuma), kurā VARAM i SaRIK (A. Bitāns, I. Šuplinska) stuosteja par rezolucejis punktim kulturys, izgleiteibys i medeju vaicuojumūs. VARAM puorstuovi sūleja, ka Latgolys reiceibys plans 2018.–2020. godam byus pīejams rakstiski i tiks vierzeits apstyprynuošonai 2018. goda janvara beiguos.

4. LATGALĪŠU SAĪTA REZOLUCEJIS IZPĪLDIS KOMITEJIS
 SĒDIS PROTOKOLS Nr. 7/2018 (21.05.2018, RTA):

**2.1. Nūskaidruot, cik tuola vierzeiba ir Latgolys reiceibys programai i gataveit
 prīšklykumus Regionaluos politikys pamatnūstuodnem (nūskaidruot**

termiņus). (Atb. S. Ežmale, E. Teirumnīks par reiceibys programys puorsyuteišonu)

*Ir atrūnams plana projekts pi izskatomūs MK dokumentu:
<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40448296>.*

Protokolā:

Plana projekts "Rīcības plāns Latgales reģiona izaugsmei 2018.–2021. gadam"
VSS-148

(A.Kiopa, J.Citskovskis)

1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai plāna projektu saskaņot ar Tieslietu ministriju, Finanšu ministriju, Ekonomikas ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Labklājības ministriju, Satiksmes ministriju, Veselības ministriju, Zemkopības ministriju, Pārresoru koordinācijas centru, Valsts kanceleju un Latvijas Pašvaldību savienību. Saskaņoto projektu iesniegt Valsts kancelejā.
2. Pieņemt zināšanai, ka Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera sniegs atzinumu par plāna projektu.

Latgolys reiceibys programa 2018.–2020. godam nav apstyprynuota.

Juopībylst, ka Ministru prezidents, viertejūt divu godu darbeibu, nūruodeja, ka par Latgolys reiceibys planu runuos ar Latgolys pošvaldeibu vadeituojim, bet na ar vysaidu kongresu reikuotuojim. Dīvamžāļ, nav ziņu, ka LPR AP voi pošvaldeibu vadeituoji byutu vierzejuši itū vaicuojumū tuoļuok.

2. Latgalīšu volūdys pareizraksteibys reika izveidis process

KM KISC uzajēme veidot pareizraksteibys reiku, tyka praseits ari Valsts budžeta finanšiejums. Piec SIAK sēdis (13.12.2017) beja skaidrs, ka KM KISC struodoj pi tehniskuo projekta, bet volūdņiku dorba atbolstam finanšiejums byutu meklejams IZM gataveitajā valsts pietejumū programā.

Ituo breiža situaceja: KM KISC saskaņoj projektu „Mašyntulkuošona“ (2. kuorta) programā „Izaugsme i nūdarbynuoteiba“ specifiskuo atbolsta mierķa 2.2.1. „Nūdrūšynuot publiskūs datu otkonizmontuošonys pīaugumū i efektivu publiskuos puorvaļdis i pryvatuo sektora sadarbeibu“ 2.2.1.1. pasuokuma „Centralizātu publiskuos puorvaļdis IKT platformu izveide, publiskuos puorvaļdis procesu optimiziešonā i atteisteibā“ ar Latvejis Lelūs piļsātu asociaceju (LLPA), kas, nu sovys pusis, eisti naredz jāgys latgalīšu rokstu volūdys atteisteibys nūdrūšynuošonai konkretajā projektā. Partū SaRIK gatavej atbiļdi, puorlīcynojuūt par latgalīšu rokstu volūdys pareizraksteibys reika izveidošonys svareigumū.

Juopastreipoj, ka volūdņiku dorbs nūsauktajā projektā nav paradzāts, īspiejams, ka valsts pietejumū programa, kurā varātu byut atbolsts ari volūdņiku dorbam, tiks atvārta tikai 2018. goda rudinī.

Itymā periodā ir bejuse sarakste ar KM i leidzdaleiba SIAK (2017. goda 13. decembrī, ari par pareizraksteibys reika izmoksom, A. Bitāns, I. Šuplinska), SCSLK (2018. goda 21. martā par latgalīšu rokstu volūdys atteisteibu, tymā skaitā terminu „latgalīšu rokstu volūda“, A. Bitāns, L. Leikuma) sēdēs, skaidrojūt napīcīšameibu paplatynuot latgalīšu rokstu volūdys funkcejis i diskutēt sabīdreibā (ari akademiskajā vidē) par terminim, kū attīcynoju iz latgalīšu volūdys.

3. Daleiba LRT projektā „Mums Latvejā juobyut vīnuotim, tok na vīnaidim“.

Sadarbeibā ar LRT nu 10. oktobra da janvaram nūtyka 10 diskusejis i beja 10 raidejumi, skaidrojūt 4. pasaulā latgališu saīta rezoluceju, „Vīnuoti, tok na vīnaidi“.

Raidejumi tyka gataveiti ar Vaļsts regionaluos atteisteibys agenturys finansialu atbolstu mierkprogrāmys „Regionalūs i vītejūs medeju atbolsta progrāma“ projektā „Mums Latvejā juobyut vīnuotim, bet na vīnaidim“. Raidejumu atkuortuojumus varēs redzēt LRT sātys lopā www.lrtv.lv kanala youtube vītne: www.youtube.com/user/LatgalesRegionalaTV.

06.11. Rūbežkontrolis punktā (RKP) „Vientuļi“ tyka sprīsts par Latvejys austrumu pīrūbežu, aktualizejūt Latvejys i Eiropys drūšeibys vaicuojumu kai politiskajā, tai medeju sferā. Diskusejā jēme daleibu Kuorsovys, Baļtinovys, Dagdys, Bolvu pošvaļdeibys, kai eksperti pīsadaleja LU, augstškolys „Tureiba“ pietnīki, taipat Vaļsts rūbežsardzis i Zemissardzis puorstuovi. SaRIK puorstuovēja I. Slišāns i I. Šuplinska. Diskuseja aptvēre ari nuokušuo raidejuma temu par medeju politiku Latgolā.

17. 11. Fraņča Trasuna muzejā „Kolnasāta“ (Rēzeknis nūv.) nūtyka diskuseja par latgališu volūdys statusu i funkcejom. Tamā pīsadaleja moz pošvaļdeibu puorstuovu: tikai Rēzeknis, Baļtinovys i Bolvu nūvodi. Tai kai tei beja breivdīna, vairuoki eksperti atsaceja sovu leidzdaleibu, nūruodūt, ka pīsadaleitu diskusejā, ka tei nūtyktu Reigā. SaRIK puorstuovēja – L. Leikuma, I. Slišāns i I. Šuplinska.

04.12. Baļtinovys vydsškolā nūtyka diskuseja par školu saturyskū i teritorialū reformu. Raidejumā „nakluotīnē“ pīsadaleja ari teritorialuos reformys pietnīks ekonomgeografs Jānis Turlajs, beja puorstuovāti Daugovpiļs piļsāta, nūvods, Leivuonu, Baļtinovys, Preiļu, Rēzeknis i Dagdys nūvodi. Diskusejis daleibnīki aktīvi izsaceja sovu viertiejumu i poziceju obeju reformu sakarā. SaRIK puorstuovēja I. Slišāns i I. Šuplinska. I. Slišāns ari vāluokajā periodā aktīvi īsasaisteja dažaida liemiņa apsprīdēs par izgleiteibys reformys vaicuojumim. Iz ituo materiala bazis tyka sagataveiti 2 raidejumi.

08.01.2018. Dagdys nūvoda Škaunis kulturys nomā nūtyka diskuseja par kulturys vaicuojumim. Beja plaši puorstuovāta KM, kai ari Dagdys, Bolvu i Viļakys nūvodi. Itys raidejums iniciēja KM reikuotū seminaru 26. janvarī Rēzeknē, apzynojuūt kulturys dzeivis organizatoryskū pusi Latgolā. Seminars ir atbolstoms, byutu vāلامي taidi seminari vysmoz reizi godā, bet par strategiskim vaicuojumim i latgaliskuma kai svareiguokuo vītejuo latvyskuma saglobuošonu runuoja cīš moz, akcentus puornasūt iz kasdīnys dorba organizaceju i finanšiejumu.

22.01. Rēzeknis Latgolys viestnīceibā „Gors“ nūtyka nūslādzūšuo diskuseja par turysma i latgališu simbolu vaicuojumu. Diskuseju plaši puorstuovēja kai pošvaļdeibys, tai NVO.

Projekta viertiejums (izroksts nu LRT projekta atskaitis):

Jāatzīst, ka aktīvāki ir bijuši to pašvaldību pārstāvji, kuru pašvaldībās ir notikusi vismaz viena raidījuma filmēšana. Diskusijās ne vienreiz nav piedalījušies pārstāvji no Ciblas, Rugāju, Viļānu, Vārkavas un Riebiņu novadiem. Diezgan sarežģīta ir bijusi pārstāvju deleģēšana arī no atbildīgajām ministrijām, izņemot VARAM un KM, ar ko sadarbība bija lietīška un produktīva. Veidojas dažī secinājumi: 1) tā kā nepiedalījās tieši mazo novadu pārstāvji, tad, iespējams, ir problēmas ar pārstāvniecību, 2)

pārstāvniecības trūkums vērojams arī atbildīgajās institūcijās (piem., IZM raidījumā par izglītību vai Latgales plānošanas reģions raidījumam par kultūru u.c.), kas nozīmē, ka atklātam un mobilam dialogam ar plašāku sabiedrību reformu virzītāji un lēmumu gatavotāji ne vienmēr ir gatavi. Raidījumu cikls pārsniedza sākotnējo ieceru, jo, skaidrojot 2017. gada maija 4. pasaules saietā rezolūcijas punktu, tika iztirzāta ekonomisko, ar uzņēmējdarbības vidi, izglītību, valodu, tūrismu, drošību, kultūras un mediju politiku saistītie jautājumi Latgalē Latvijas un atsevišķi no tiem arī Eiropas kontekstā. Neiesaistīšanās aktīvas pilsoniskās pozīcijas paušanā joprojām ir atsevišķu jomu, kā iepriekš minēts, arī pašvaldību darbības, raksturotāja.

Svarīgākais ieguvums – vairāku mēnešu garumā Re:TV bija analītisks raidījums par aktuāliem jautājumiem Latgales reģiona attīstībai abās latviešu valodas tradīcijās. Daudzi skatītāji un pašvaldību vadītāji jautāja, vai šādam raidījumam nebūtu jābūt arī Latvijas televīzijas pirmajā kanālā, kas apliecina interesi par Latgales problemātikas regulāru un objektīvu atspoguļojumu Latvijas televīzijā.

Videji raidejumu nūsavārušys 16 000 skateituoju (planuotys beja 6 000).

4. Sabīdryskūs elektroniskūs plašsazinis leidzekļu i jūs puorvaldeibys lykums: prīšklykumi, apsprīššona.

02.01.2018. SaRIK īsnēdze prīšklykumus „Sabīdrysko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam“ (prīšklykumi pamatā izstruoduoti kusteibā „Ar Latgolū“, apkūpuojumu veics A. Bitāns).

4. LATGALĪŠU SAĪTA REZOLUCEJIS IZPIĻDIS KOMITEJIS

SĒDIS PROTOKOLS Nr. 6/2018 (13.02.2018, RTA):

1. **Uzticēt A. Bitānam i L. Leikumai puorstuovēt SaRIK uzskotus Saeimys Cylvāktīseibu i sabīdryskūs lītu komisejā.**
2. **Raudzeit sasatikt ar Tīslītu ministrejīs puorstuovim vaicuojumā par latgalīšu volūdys statusu.**

Cylvāktīseibu i sabīdryskūs lītu komisejā ir nūtykušys 2 sēdis (13. februarī i 7. martā), kai ari 21. marta sēde, kurys dīnys kuorteibā beja taišni latgalīšu rokstu volūdys saglobuošonys, atteisteibys i lītuojuma nūdrūšynuojumys sabīdryskuo pasyutejuma ītvorūs. Pādejuo sēde beja partū, ka lykuma apsprīššona „īstrāguse“ pi myužeiguo vaicuojuma – kas ir latgalīšu – volūda voi dialekts? I ka tei ir latgalīšu rokstu volūda, tod kas i cik daudz jamā ir juoatteista.

Lāmumi (21. marta sēdē) natyka pījimti, bet tyka konstatāts, ka nav zynoms, cik daudz latgalīšu volūda teik lītuota medejūs šūbreid. Tyka uztycāts atbīldeigajom struktūrom tū izpieteit. Tymā pošā laikā pausts skeptisks pīzynums, ka praseitī 10% nu raidlaika latgaliski, ir nareali.

4. LATGALĪŠU SAĪTA REZOLUCEJIS IZPIĻDIS KOMITEJIS

SĒDIS PROTOKOLS Nr. 7/2018 (21.05.2018, RTA):

1. **Sagataveit viestuli Cylvāktīseibu i sabīdryskūs lītu komisejai par Sabīdryskūs elektroniskūs plašsazinis leidzekļu i tuos puorvaldeibys lykuma tuoluokuos vierzeibys īkustynuošonu i atguodynuot vaicuojumu par latgalīšu rokstu volūdys daudzumu ituo breiža raidlaikā.**

Juopībylst, ka ir nūtykuse tikšonuos ari Tīslītu ministrejā, partū nuokušajā periodā svareigys itaidys darbeibys. Vērtīs SaRIK lāmumus:

4. LATGALĪŠU SAĪTA REZOLUCEJIS IZPIĻDIS KOMITEJIS

SĒDIS PROTOKOLS Nr. 7/2018 (21.05.2018, RTA):

3.1. Aicynuot arī cītys latgališu NVO apkūpuot pīšklykumus vajadzeigajom izmaiņom tīslītu aktūs (kas kavej latgališu rokstu volūdys lītuošonu, atteisteibu), lai tyktu veikts apkūpuojums, kū varātu snēgt Tīslītu ministrejā.

2.2. Sagataveit viestuli Valsts volūdu centram par Latvīšu volūdys ekspertu komisejis Latgališu rokstu volūdys apakškomisejis darbeibys lāmumu atspūguļuojumu VVC sātys lopā i apmokuotys konsultanta vītys radeišonu.

5. Latgolys kongresa dīna

Vierzeibai Saeimā vaicuojumū sagataveja deputats Juris Viļums, rudinī nūtyka vīna komisejis sēde, atkuortuoti itam vaicuojumam pīsavērse tikai 2018. goda martā, kod izskanēja īsacejums saukt 27. apreli na par Latgolys dīnu, bet par Latgolys kongresa dīnu.

Vaicuojums tūmār natyka apsavārts leidz 27. apreļam, partū latgališu bīdreibys, kas (piec LKB i SaRIK iniciativys) beja saguojūšys kūpā 19. martā Rēzeknē, syteja kūpeigu aicynuojumu atzeimēt Latgolys kongresa dīnu vysur, piec īspiejis lītōjūt latgališu volūdu i vodūt stuņdis nūvodvuiceibā latgaliski. Pymū reizi nūvodvuiceibys stuņdis školā pasaruodeja 2017. godā, kod tei nūtyka 41 skolā, īsasaistūt ~ 20 sabīdreibā pazeistamim cylvākim. Itūgod ~ 20 skoluos 15 sabīdreibā zynomi cylvāki vadeja nūdarbeibys. Apsveicama atsevišku skolu iniciativa runuot skolā latgaliski vysys dīnys garumā.

24. majā Saeimā ūtrajā lasejumā apsprīde papyldynuojumus lykumam par svātku i atceris dīnom. Ir pamats cerēt, ka sūpluok daudzom cytom jaunom svātku dīnom vēļ leidz Juoņa dīnai atzeimōjamūs skaitā byus pīzeita arī Latgolys kongresa dīna – 27. apreļs.

6. SaRIK siežu organiziešona.

Nūtykušys 2 SaRIK sēdis: 13.02. i 21.05. Siežu apmekliejums:

L. Plavinska, I. Šuplinska, L. Leikuma, A. Bitāns, E. Teirumnīks – 2 sēdis (atseviškys *skype*), I. Slišāns, S. Ežmale –1 sēde.

SaRIK sēdis reikoj reizi divūs mienešūs, pīšklykumi Sabīdryskūs elektroniskūs plašsazinis leidzekļu i jūs puorvaldeibys lykumam tyka saskaņuoti elektroniski, partū itymā periodā bejušys tik divejis sēdis.

Vys vēļ nav puorstuovu nu LPR AP (mutiski ir pīkrits dorbuotīs G. Upenīks, atbiļdis iz aicynuojuma viestuļu nav sajimtyš), DU (16. majā, viestule Nr. 4-40/272, ir sajimta viestule, kurā DU vadeibys sēdē tiks vierzeits puorstuovs darbeibai SaRIK), arī nu Bazneicys. Puortraucs daleibu sēdēs ir uorzemu latgališu puorstuovs Uģis Sprūdžs. Jis ir īvālāts Saīta laikā, i Nūlykums naparedz juo nūmainis leidz nuokušajam Saītam.

Saziņai var izmontuot, pīšklykumus raksteit: livija.plavinska@inbox.lv.

SaRIK pīšksādātuoja

Līvija Plavinska

Puorskotu sagataveja:
I. Šuplinska

